

P. Alberto Maggi - Ordinul „Servii Mariei”

SINTEZA DE CONFERINTA
Assisi - Aprilie 1993

CRUCEA O PROMISIUNE DE VIATA

„DE LA CRUCE LA O PROMISIUNE DE VIATA”

„In timp ce Iudeii cer minuni si grecii caută înțelepciunea, noi îl predicam pe Cristos cel răstignit, scandal pentru iudei si nebunie(prostie) pentru păgâni...”(1Cor.1,22-23)

PRIMA PARTE

- CEEA CE NU ESTE „CRUCE”
- TORTURA RASTIGNIRII
- CONDITIA DE A FI URMAS
- CINE RASTIGNESTE. CINE ESTE RASTIGNIT
- MARIA LANGA CRUCE

PARTEA A II-A

- RAPORTUL DINTRE BOTEZ SI CRUCE IN MARCU

PRIMA PARTE

CEEAA CE NU ESTE CRUCE

Conciliul Vatican al II-lea face un apel creștinilor, asupra responsabilității grave pe care o au asupra acelor care nu cred. Refuzul lui Dumnezeu în viața lor, este determinat și de această formă de reprezentare incompletă și eronată a imaginii lui Dumnezeu făcută de ei:” Ceilalți își reprezintă acest Dumnezeu, pe care îl refuză, într-un mod complet diferit de acela prezentat în evanghelii...în acest sens, creștinii au o imensă responsabilitate...deoarece, tratând cu superficialitate educarea propriei credințe, sau prin prezentarea unei forme aproximative a doctrinei, ascund sau nu prezintă în mod corect, chipul original al lui Dumnezeu”(GS 19) tocmai pentru a evita această eroare, în „Dei Verbum” se spune că :

“E necesar ca toată predicarea bisericească, ca de altfel însăși religia creștină, să fie alimentată și reglementată de Sfânta Scriptură... și studiul paginilor sacre să fie deci sufletul întregii teologii”(DV21.24)

Daca este o imagine strâmbată și greșită a lui Dumnezeu, capabilă să deformeze modul Lui de a fi și de a acționa cu oamenii, aceea ar fi ideea că (destul de înrădăcinată): Dumnezeu „trimite” CRUCI.

Este, de fapt, foarte ușor de auzit, în limbajul de zi cu zi, afirmații de tipul:

- „fiecare are crucea lui”
- „este crucea pe care ti-a dat-o Domnul”

În toate aceste expresii, prin „cruce” se subînțeleg toate problemele și necazurile întâlnite pe parcursul vieții.

Dacă am compara modul nostru de a gândi și de a vorbi, cu ceea ce ne transmit și învață evangheliile, am vedea că în Noul Testament, nu este asociată niciodată imaginea „cruce” (în grecește: *stauròs*; *xilon*) cu necazurile oamenilor.

Din cele cca șaptezeci de ori (73) în care se vorbește despre cruce, nu se găsește nici un loc în care să se indice cu aceste termen suferința omului care nu este posibil să fie evitată și pe care fiecare om trebuie să o accepte și să o suporte. (Doar prin sec. V, apare o rugăciune care exprimă o asociere între cruce și suferință, Cf. Papyri Oxyrhynchus VII 1058,2).

Suferințele, bolile, doliul, problemele din relațiile interpersonale, sunt numite cu termenii lor proprii, și nu sunt niciodată descrise cu termenul „Cruce” care are o semnificație precisă în mesajul și moartea lui Isus.

TORTURA RĂSTIGNIRII

Pentru a înțelege mai bine învățătura și mesajul lui Isus în această privință, să examinăm împreună ce anume se înțelege prin termenul „cruce” în cultura din epoca din timpul lui Isus.

Inventată de persieni, mai mult decât un sistem de execuție capitală, suferința crucii era folosită ca o tortură teribil de crudă, care după suferințe sfâșietoare și o lentă și foarte dureroasă agonie, ducea la moarte, la care se ajungea după trei sau chiar șapte zile (tocmai pentru că era considerată o tortură, în evanghelii se face distincție între termenul „executare”, „ucidere” [gr. *àpokteino*] și „răstignire” [gr. *stauro*], cf. Mt. 23,34).

Pedeapsa rușinoasă a răstignirii nu era acceptată de legea penală iudaică – ca pe o pedeapsă capitală. Cele patru tipuri de pedepse capitale prevăzute de legea iudaică erau: omorârea cu pietre, arderea pe rug, decapitarea și strangularea (Sanh. M. 7,1; Sota B. 8b). Acest instrument de tortură, deprins de la cartaginezi, a fost chemat de romani: „cruce” și a fost considerat de ei ca fiind cel mai eficient mod de a menține ordinea și siguranța publică. A fost adoptat ca un factor de descurajare, pentru a-i supune pe sclavi și pe fiecare individ periculos, la siguranța puterii lor. Crucificarea (răstignirea) a fost, de asemenea, utilizată ca un mijloc de intimidare în timpul revoltelor, așa cum citim în Josif Flaviu: “[în timpul războiului evreiesc] fiind capturat un evreu, Tito a ordonat să fie răstignit în fața zidurilor [Ierusalimului] pentru a îngrozi, cu spectacolul, pe toți ceilalți și să-i determine să se predea” (G.G.V, 6-7).

Chiar dacă era abundentă utilizarea crucificării, există puține informații cu privire la procedurile de punere în aplicare, de la scriitorii din acea perioadă, și deci, nu suntem în posesia niciunei descrieri detaliate a acestei pedepse, care a rămas în vigoare până la Constantin. Cicero - amintindu-ne că la acest „*crudelissimum taeterrimumque supplicium*” nu a putut fi condamnat nimeni din cetățenii romani, respinge orice ilustrație a acesteia, folosind acest argument: „... crucea ar trebui să stea departe nu numai de corpul cetățenilor

romani, dar chiar și de gândurile lor, de ochii lor, de urechile lor "(Verr. 2,5,62.162-165 V. 64,165).

Din puținul pe care ne-a fost transmis, știm că persoana condamnată, după ce era biciuită, venea legată strâns de lemnul orizontal (lat. patibulum), și condusă la locul de execuție - situat în mod normal, în afara zidurilor orașului - ducând atârnată de gât o tabletă cu motivele sentinței de judecată, care era apoi fixată pe parul vertical. Înălțimea acestui par era puțin mai mult decât cea a unui om. Numai în cazuri foarte speciale, atunci când voiau să lase expus torturatul în vederea tuturor, ca un avertisment macabru, se foloseau de pari mai înalți. La mijlocul acestui par vertical, o bucată de lemn de sprijin susținea condamnatul, împiedicându-l să se apropie de o moarte mai rapidă, garantându-i astfel o agonie mai lentă. După aceea, condamnatul era dezbrăcat de hainele sale, din nou biciuit, și în final răstignit pe cruce. Nu sunt multe mărturii că ar fi fost folosite cuie. Despre Isus se spune că ar fi fost bătut în cuie, doar din textele învierii. (cf. Lc.24,39; Ioan.20,25.27; Fapte 2,23; cf. "Evanghelia lui Petru, apocrif din sec. al II-lea: "după aceea au extras cuiele din mâinile Domnului" 6,21)

Modalitatea în care se fixa bârna orizontală pe parul vertical, nu era unică mereu, și deci nu se cunoaște forma exactă a „cruții”. Uneori avea forma unui „T”, se chema „cruce commissă”; iar „cruce immissă” avea forma de „plus” „+”.

Moartea era provocată de epuizarea rezistenței corpului său de asfixiere. Cadavrul era lăsat să putrezească pe cruce și rămânea la mila păsărilor răpitoare și a animalelor care devorau hoiturile.

În timpul ocupației romane, în Palestina au fost condamnați la moartea pe cruce așa de mulți evrei că se defrișau bucăți întregi de pădure ca să facă bârne și pari verticali. Tot de la Iosif Flaviu știm că acești condamnați „erau biciuiți și după ce suportau alte chinuri, înainte de a muri, erau răstigniți în fața zidurilor (Ierusalimului)...cinci sute pe zi” (G.G:XI,1)

Suferințele fizice și morale ale răstigniților, destinați la moarte după această tortură monstruoasă, sunt imposibil de imaginat. În epoca lui Isus, acest tip de tortură era considerat de iudei, ca fiind cea mai respingătoare. Tocmai pentru oroarea ce o aveau pentru această pedeapsă, erau condamnate doar „gunoaiile” societății, cei mai neînsemnați dintre toți, „putreziciunea” societății, „blestemații de Dumnezeu” - cum spune cartea Deuteronomului: „spânzurații de lemn” , (Dt 21,22-23; Gal 3,13; cf Fapte 5,30; 10,39; 1 Pt 2,24) - la care Isus se referă cu invitația lui de a „lua asupra lor crucea”. (cf Mt 10,38; 16,24; Mc 8,34; Lc 9,23; 14,27).

CONDIȚIA DE A FI DISCIPOL

Invitația de a se supune, în mod voluntar, pedepsei cu „*crucea*” - absentă, în mod absolut, în Vechiul Testament și în literatura ebraică - aparține Noului Testament, și în mod particular evangheliilor, legată strâns de alegerea de a fi discipoli ai lui Isus, bineînțeles doar *ca o propunere, niciodată ca o impunere(o obligație)*.

În Evangheliile, această propunere apare, în total, de cinci ori (de două ori în Matei[10,38; 16,24] și Luca[9,23; 14,27], odată în Marcu[8,34] și niciodată în Ioan) și are rolul de a elimina o confuzie. În toate aceste fragmente de Evanghelie, autorii sunt extrem de atenți la termenii pe care vor să-i folosească. Nu folosesc verbe cu mar fi „*a duce*” [gr.

pherô), „a primi”, „a accepta” [gr. dechomai] *crucea*, ceea ce ar da sensul unei *acceptii pasive* a omului, la care nu ar fi o altă alternativă decât aceea de a accepta ceea ce Dumnezeu a stabilit deja.

Iată că, evangheliștii folosesc verbe, cum ar fi: „a lua” [gr. lambanô], și „a ridica de la pământ” [gr. airô; bastazô], subliniind prin asta, momentul precis în care condamnatul ia cu mâinile sale instrumentul de tortură care îl va conduce la moarte.

Crucea nu este dată niciodată de Dumnezeu. Ea este „luată” de om în urma unei **alegeri libere** făcută de individ, care acceptând mesajul și persoana lui Isus, acceptă și ceea ce urmează, consecința extremă a unei amprente rușinoase, infamante.

De aceea, **CRUCEA nu este pentru toți!!** Textul spune: „Dacă cineva..” „Dacă vrei..” Este o formulare unei propuneri din partea lui Isus, care **este adresată discipolilor săi** și mai ales **adresată voinței lor libere!**

Este o invitație – foarte clară pentru consecințele care vor urma – și **nu o impunere care să apese pe conștiințele tuturor.**

Domnul nu constrânge pe nimeni să-l urmeze și nici nu-și adresează invitația unor resemnați, dar unor persoane libere, care în mod absolut voluntar și cu entuziasm vor să-l urmeze. Isus nu a propus niciodată – și cu atât mai puțin impus – cuiva CRUCEA, din afara grupului său. Singura dată când invitația este extinsă și la ceilalți, la toata lumea, este în Luca 14,25-27, și asta doar pentru a explica condițiile necesare pentru a deveni discipolul său.

Crucea era pedeapsa pentru cei disprețuiți, pentru cei refuzați de societate. Și Isus, care nu oferă titluri și ranguri, privilegiile și posturi onorifice, îi avizează pe aceia care au intenția să-l urmeze : dacă nu realizează, nu înțeleg să accepte ideea că societatea civilă și religioasă, îi va considera delicvenți și blestemători; că sistemul pe care se sprijină lumea îi va declara persoane „non gratae” de respins, să nu-l urmeze! Pentru că aceste persoane, „dacă va veni o suferință sau o persecuție din cauza Cuvântului, se vor scandaliza îndată”(Mc.4,17).

Deci „a lua crucea” **nu înseamnă „a suporta cu resemnare”** tot ceea ce ni se întâmplă urât în viață, dar înseamnă a accepta în mod voit și liber – ca o consecință a unei aderări personale la mesajul și persoana lui Isus, distrugerea reputației, a renumelui personal sau chiar a propriei persoane. „Dacă l-au numit „Belzebul” pe stăpânul casei, cu atât mai mult pe cei din familia sa (Matei10,25). „*Veți fi urâți de toți din cauza numelui meu*” (Lc. 21,17).

Cruzimea și rușinea crucii este prețul de plătit pentru a crea o societate alternativă care se cheamă: „**Împărăția lui Dumnezeu**”, în care valorile sunt diametral opuse celor din lumea injustă:

- COMUNIUNE, CONDIVIZIUNE ÎN LOC DE ACUMULAREA CAȘTIGULUI
- EGALITATE ÎN DEMNITATE ÎN LOC DE TITLURI ȘI PRESTIGIU
- DISPONIBILITATEA DE A SLUJI ÎN LOC DE A DOMINA, A COMANDA

Crucea devine astfel, un pasaj inevitabil și chiar indispensabil pentru fiecare credincios care vrea să-l urmeze pe Isus în drumul adevărului, către libertate.(Ioan 8,32)

Doar acela care este cu adevărat liber poate iubi cu adevărat și poate fi dispus să fie servitorul tuturor(cf 1Cor 9,19; Mc 9,35). Unicul mod prin care se poate câștiga plinătatea libertății personale, este pierderea reputației, a renumelui și astfel, profund însuflețiti de Spirit! (cf 2 Cor 3,17).

Când credinciosul renunță liber la propriul renume, devine matur și pregătit pentru pasul succesiv: pierde frica de moarte. Atâta timp cât depinde de această frică, nu este liber în fața celor care îl amenință. Isus face o nouă propunere și invită discipolii la această nouă considerație: viața fizică nu mai este o valoare supremă. Asta nu înseamnă că ne invită să devenim martiri în mod fanatic, dar ne invită să primim certitudinea că VIAȚA pe care El o comunică oamenilor, este de o valoare așa de mare, încât este capabilă să învingă moartea, să treacă peste ea (cf Mc 8,35; Gv 6,51; 12,24). De aceea, lemnul crucii, de la condiția lui aridă, stearpă, de instrument de distrugere a vieții și a demnității persoanei, se transformă în „pomul vieții” (gr. xylon tês zôês, cf Ap 2,7; cf Gen 2,9) care transmite omului limfa vitală pentru a depăși moartea și a continua viața eternă.

Odată ce am înțeles sensul invitației lui Isus, pe care am putea să o reformulăm cu expresia: **„cine nu acceptă să piardă reputația...”**, putem să începem să analizăm fragmentele evanghelice referitoare la aceasta.

MATEI

„Cine nu-și ia crucea și nu mă urmează nu este vrednic de mine” [Mt 10,38]

Această afirmație este precedată de o clarificare făcută de Isus, în ceea ce privește „pacea” pe care el a venit să o proclame. Să nu credeți că am venit să aduc pace pe pământ. Nu am venit să aduc pace, ci sabie.

Căci am venit să despart fiul de tatăl său, fiica de mama sa, nora de soacra sa, iar dușmanii omului vor fi cei din casa lui (10,34-36).

În programul de realizare a Împărăției lui Dumnezeu, un rol important îl au constructorii de pace: „Feriți făcătorii de pace, pentru că ei vor fi numiți fiii lui Dumnezeu” (Mt 5,9). Proiectul lui Dumnezeu asupra întregii umanități este ca aceasta: să ajungă și în același timp să trăiască într-un ambient de pace deplină (cf Lc 2,14).

Cuvântul "shalòm", [gr. eirênê] tradus cu "pace", reprezintă condiția de viață deplină la care omul tinde și este chemat, deci cuprinde FERICIREA, LIBERTATEA și DEMNITATEA SUBLIMĂ A ORICAREI PERSOANE. Cei care accepta și urmează persoana lui Isus, a mesajului său, sunt chemați să se implice, să se angajeze, să devină responsabili de această realizare importantă: ca fiecare om să aibă posibilitatea de a ajunge la o condiție de viață demnă de acest nume. Acest angajament îi va împinge, în mod inevitabil, nu doar să reclame prin cuvinte injustițiile și situațiile care împiedică realizarea păcii, dar să devină, prin propriul comportament, un avertisment continuu față de societate, refuzând orice formă de putere și de bogăție – cauza principală care provoacă injustiția între oameni(cf Mt 5,3). Sigur că, această alegere va atrage asupra lor ostilitatea și dușmănia celor care vor fi demascați de acest comportament, după cum este bine descris în Cartea Înțelepciunii: *„Să-l pândim pe cel drept, căci ne deranjează, stă împotriva faptelor noastre...A devenit pentru noi reproș al gândurilor noastre și ne este greu și numai să-l vedem. Viața lui nu este asemănătoare cu a celorlalți și căile lui sunt diferite”* (Cartea Înțelepciunii 2,12.14-15).

Renunțarea la ambiție, amenință scara valorilor unei societăți bazate pe „asuprirea omului” – acel sistem care nu tolerează orice formă de contrazicere și orice formă de contestație care ar putea pune în pericol autoritatea și puterea lui, un sistem care nu ezită să atace, cu persecuții, pe oricine consideră periculos, pe oricine ar pune în dubiu soliditatea propriului său prestigiu.

Din evanghelii, știm că nu există persoane mai periculoase pentru sistem, ca acelea care se zbat și se luptă pentru ca omul să fie fericit (cf Mt 10,22; Ioan 15,21). Toată truda pentru realizarea păcii, este văzută de „lume” ca o sfidare a principiilor pe care se fondează sistemul societății și este considerată o infracțiune atât de gravă, încât, până și legăturile de rudenie sunt anulate pentru a fi dat la moarte(cf Mc 13,12-13).

Autorul scrisorii către Evrei, va formula această alegere ca o „ ieșire în afara taberei” pentru a merge în întâmpinarea lui Cristos „ purtând ocară lui”. De aceea Isus avertizează pe ai săi că: oricine va face din propria existență un dar de iubire pentru ceilalți, pentru ca ceilalți să primească VIAȚA, va întâlni în acest drum, în mod inevitabil, consecința crucii.

(II) „Atunci Isus a spus discipolilor săi: „Dacă *cineva vrea* să vină după mine, să renunțe la sine, să-și ia crucea și să mă urmeze” (Mt 16,24). Contextul acestei invitații (a II-a) în Matei este asemănător cu cele ale lui Marcu și Luca, doar că în celelalte două evanghelii, aceasta este doar prima și unica invitație: „Dacă *cineva vrea să vină după mine, să renunțe la sine, să-și ia crucea și să mă urmeze*” [Mc 8,34]. „Dacă *cineva vrea să vină după mine, să renunțe la sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să mă urmeze*” [Lc 9,23].

Deci această invitație (chiar dacă în Matei este a doua oară) este făcută în toate trei evangheliile cu același scop – **să evite o confuzie**: „ Atunci a început să-i învețe că Fiul Omului trebuie să sufere multe, să fie respins de bătrâni, de arhierii și cărturari, să fie ucis și a treia zi să învie. Și le spunea aceasta în mod deschis. Dar Petru, luându-l deoparte, a început să-l certe. Iar el, întorcându-se și privindu-și discipolii, l-a certat pe Petru și a spus: „**Mergi în urma mea, Satană, căci nu te gândești la cele ale lui Dumnezeu, ci la cele ale oamenilor**” (Mc 8,31-33; Mt 16,21-23; Lc 9,18-22).

Cu toate că Isus îi pusese în gardă pe ai săi, să se păzească de „aluatul fariseilor” (Mt 16,11; Mc 8,15; Lc 12,1); [adică: uzul credinței(religiei) în folosul personal pentru privilegii și prestigiu], în grupul discipolilor rămâne înrădăcinată acea figură tradițională de „Mesia”, considerată un „Mesia glorios” care ar fi condus pe toți discipolii săi la „Glorie”. Această convingere a unei victorii asigurate a lui Mesia, este strâns legata de splendoarea personală a discipolului. Această temă va apărea de mai multe ori pe parcursul evangheliilor(cf Mt 18,1ss; 20,24-28) și va fi ilustrată mai clar în episodul cererii mamei fiilor lui Zebedeu: „**Poruncește ca acești doi fii ai mei să stea unul la dreapta și unul la stânga ta, în împărăția ta**”(Mt 20,21). Marcu, în schimb, o prezintă ca o cerere directă din partea discipolilor:„ Iacob și Ioan, fiii lui Zebedeu, s-au apropiat de el și i-au spus: „Învățătorule, vrem să faci pentru noi ceea ce îți cerem... Fă-ne să stăm unul la dreapta și altul la stânga ta în gloria ta”(Mc 10, 35-37).

Petru a înțeles mai bine, că Isus este: ”Mesia (UNTUL **Cristos**), Fiul Dumnezeului celui Viu” (Mt 16,16), dar contestă programul acestui Mesia, care merge să fie învins, în loc să învingă el în lupta cu adversarii săi.

Pentru a descrie reacția violentă a lui Simon față de Domnul, evanghelistul folosește termenul grecesc „epitimaō” care înseamnă: „a muștra, a certa”, același folosit de Domnul Isus pentru a potoli elementele ostile omului, cum ar fi: „vântul, marea” (Mt 8,26) și un diavol(Mt 17,18). Pentru ideea de „Mesia” pe care o avea Petru, proiectul lui Isus ar fi împotriva planului dumnezeiesc(cunoscut de tradiție).

Isus, la rândul său, întoarce acuza, reclamând figura lui Petru cu un termen foarte dur: „SATANĂ”, adică, încarnarea „dușmanului lui Dumnezeu și al omului” și-l ceartă cu aceeași expresie imperativă, folosită în ultima ispită din deșert: „Pleacă Satană!” [gr. ypaghe Satană] (Mt 4,10). Această ispită – identică cu cea a lui Petru – constă în tentația de a alege un mesianism caracterizat de SUCCES și PUTERE : „ Diavolul l-a dus apoi pe un munte foarte înalt, i-a arătat toate împărățiile lumii și gloria lor și i-a spus: „Îți voi da toate acestea, dacă vei cădea [înaintea mea] și mă vei adora” (Mt 4,8-9).

Făcând acest raționament, nu se gândește „la cele ale lui Dumnezeu, ci la cele ale oamenilor”(Mt.16,23), deci Simon nu se comportă ca un discipol, dar ca un adversar(dușman). Isus îl echivalează cu „ispititorul” Satana și-l invită să se întoarcă la

rolul său de discipol (*cel care urmează în mod fidel pe învățătorul său*) și să abandoneze astfel, orice pretenție de a fi **conducătorul** grupului (expresia grecească "ypaghe òpisô mou" ar însemna mai exact: "întoarce-te și așază-te în spatele meu").

Cu cea de a doua invitație, de a-și lua „pe spate crucea” Isus clarifică din nou, că „**DESTINUL**” discipolilor nu-i duce la **SUCCES** dar, asemenea acestui nou tip de Mesia, îi va aștepta ura, repulsia și moartea. Aceasta este invitația lui Isus pentru tot grupul său: să abandoneze în mod definitiv orice idee de triumf și să accepte acea iubire profundă, capabilă să-și ofere în dar propria viață (cf Ioan 15,13).

La invitația de „a ridica, a pune pe umeri ” crucea, asemănătoare în Matei și în Marcu, Luca adaugă ceva: „în fiecare zi”(Lc.9,23) , subliniind prin asta, că această acțiune se repetă zilnic, prin renunțarea la acele valori false prin care societatea, în mod continuu, ne tentează: dobândirea fericirii prin intermediul **banilor**, al **prestigiului**(famei) și al **puterii**.

LUCA

La fel și invitația din evanghelia lui Luca este formulată în același sens – să elimine o confuzie: „*Multă lume mergea după Isus, iar el, întorcându-se, le-a spus: „ Dacă cineva vine la mine și nu-și urăște tatăl, mama, femeia, copiii, frații și surorile, ba chiar propria sa viață, nu poate fi discipolul meu. Cine nu-și poartă crucea și nu vine după mine nu poate fi discipolul meu.”* (Lc 14,25-27).

„*Multă lume mergea după Isus*”: mulțimea îl urmează pe Isus cu gândul că El este acel tip de Mesia pe care-l aștepta tradiția, învingătorul glorios care ar fi alungat romanii cu o lovitură de stat și ar fi dominat peste toate națiunile străine inaugurând Împărăția lui Dumnezeu. Isus avizează această lume – aceeași care, dezamăgită de un „Mesia falimentar” va cere să fie condamnat la moarte (cf Lc. 23,13-25) – că toți cei care doresc **SUCCES** și **GLORIE** nu pot fi discipolii unui mesia falimentar și dezonorat.

În sinteză:

Crucea nu este o specie de „Sabie a lui Damocles” care apasă peste întreaga omenire, dar – la fel ca pentru Isus – posibilitatea de a arăta, în mod vizibil, **IUBIREA TATĂLUI** întregii lumi: „[atât de mult] a iubit Dumnezeu lumea, încât l-a dat pe Fiul său, unul născut...”(Gv 3,16) și, pentru Isus, capacitatea de a se manifesta în mod deplin, cine este : „*Când îl veți fi înălțat pe Fiul Omului, atunci veți cunoaște că Eu Sunt* ” (Ioan 8,27). Isus, prin **CRUCE**, demonstrează cine este Dumnezeu și cine este omul, care în El poate avea cea mai mare realizare a vieții.

Crucea – expresia maximă a iubirii lui Dumnezeu față de om- este noua Scriptură care – „vorbește” într-un limbaj universal de **IUBIRE** – și deci, poate fi „citită” și înțeleasă de toată omenirea(cf Ioan 19,19-22).

Cine răstignește

Cine este răstignit

Misiunea lui Isus, cu dorința de *a-l cinsti pe Tatăl* – făcând cunoscută, cu propria lui existență, cine este cu adevărat acest **Dumnezeu – IUBIRE** – a condus la o inevitabilă

consecință : *de a fi necinstit* chiar de autoritățile religioase ale poporului Israel: „Eu îl cinstesc pe Tatăl meu în schimb, voi nu mă cinstiți pe mine ”(Ioan 8,49).

Acest refuz obtuz(închis) din partea autorităților religioase, de a recunoaște realitatea că, îl vedeau totuși pe Isus, "Dacă ați fi orbi, nu ați avea păcat. Dar pentru că spuneți: «Vedem», păcatul vostru rămâne" (Ioan 9,41) îl va conduce pe Domnul la enunțarea unor expresii de amărăciune profundă față de conducătorii religioși ai poporului.

„Iată, tocmai de aceea trimit la voi profeți, înțelepți și cărturari. [Pe unii] dintre ei îi veți ucide și îi veți răstigni, [pe alții] îi veți biciui în sinagogile voastre și îi veți persecuta din cetate în cetate, ca să cadă asupra voastră tot sângele nevinovat vărsat pe pământ, de la sângele lui Abel cel drept, până la sângele lui Zaharia, fiul lui Berachia, pe care l-ați ucis între vestibul și altar. Adevăr vă spun: toate acestea vor veni peste această generație. Ierusalime, Ierusalime, care omori profeții și-i bați cu pietre pe cei trimiși la tine! ”(Mt 23,34-37).

Această acuză a lui Isus, nu aparține unei amintiri triste din trecut, dar este un avertisment, mereu valabil, pentru comunitatea creștină, care ar trebui să o pună printre obiectivele primordiale ale unei reflexii profunde și atente.

Avertizarea aceasta severă a lui Matei, făcută discipolilor unui *Mesia Răstignit*, ar trebui să fie mereu accentuată și amintită, pentru a evita ca Bisericile, de la comunități de credincioși animate de Spiritul Sfânt, să se degradeze în rigide instituții religioase statice, reglementate de Lege.

Reproducând polemica cu cărturarii și fariseii [gr. gramkaî pharisaioi] evanghelistul se adresează și comunității creștine, din orice timp al istoriei, lăsând să se înțeleagă tentația permanentă, mereu posibilă, (cf Mt 6,13) de a transforma mesajul lui Isus, de la un **Anunț dătător de VIAȚĂ**, la un **instrument de PERSECUȚIE și MOARTE**: „vine ceasul când cel care vă va ucide va crede că aduce cult lui Dumnezeu. Și vor face acestea pentru că nu l-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe mine”. (Ioan 16,2-3).

Și, din păcate, istoria tragică a creștinismului, ne amintește că, de-a lungul timpului, au fost persecutați și uciși mai mulți creștini de mâna aceluiași „frați în credință” „în numele lui Dumnezeu” pentru apărarea „ortodoxiei” (dreapta credință / doctrina adevărată) decât cei uciși de mâna dușmanilor credinței în Isus Cristos.

Iată, de ce avertizează evanghelistul cititorul din orice timp, că : **amprenta rușinoasă a crucii**, este un instrument prin care puterea (orice putere - religioasă sau civilă) încearcă să-i mânjească, să-i distrugă pe toți cei care, încercă să-i „știrbească faima și prestigiul”. Acest „stil” de acțiune, nu este folosit, în mod exclusiv, doar de aceea care s-au „instalat”, în mod comod, în sistemul de putere și văd în Isus și în discipolii săi, o amenințare la propriile privilegii, dar poate deveni un pericol pentru însăși comunitatea creștină. Chiar și comunitatea creștină, fidelă mesajului lui Isus, poate avea „scribi și farisei” care, în iluzia lor, de a fi pilaștrii lui Dumnezeu și apărători ai ortodoxiei doctrinale, se pot transforma, de fapt, în „respingători” ai credinței. („Dar voi de ce încălcați porunca lui Dumnezeu din cauza tradiției voastre?” Mt. 15,3; Mc. 4,8), reprezentanți ai diavolului și persecutori ai adevăraților credincioși („Eu vă trimit profeți și voi îi ucideți” Mt. 23,34; Gv 8,44), la fel ca Saul, îndârjitul susținător al tradițiilor strămoșești (Gal. 1,14), care, pentru a apăra o viziune teologică ortodoxă(conformă tradiției), s-a pus pe:„ **amenințare și crimă împotriva discipolilor Domnului** ” (Fapte 9,1).

„Saule... Saule, de ce mă prigonești ?”

Saul a înțeles că atitudinea sa de „ **zelos pentru Dumnezeu**” (Fapte 22,3-4) nu i-a fost de folos să-L recunoască, în formele în care se manifesta. Deci, toată fidelitatea lui față de Lege nu era o garanție de fidelitate față de Domnul, și prin urmare, cade la

pământ .(Cf.Fapte 9,3). Cu această „cădere la pământ” se distruge și acel castel construit din convingeri religioase care nu-l mai pot susține.

Saul, care considera că acțiunile sale sunt în numele și pentru apărarea lui Dumnezeu, își dă seama că nici nu-l cunoaște și este nevoit să-l întrebe: „*Cine ești, Doamne?*” (Fapte 9,5).

Isus, în toate invectivele făcute, se adresează mai întâi celor două categorii care reprezentau cunoștința teologică(cărturarii) și cea spirituală(fariseii),(cap.23 din Matei) iar în final, termină adresându-se întregii instituții religioase: „Ierusalime, Ierusalime !” .

În grecește, sunt doi termeni folosiți pentru denumirea acestui oraș: "*Jerusalem*" care ar fi numele transliterat al termenului ebraic: "*Yerushalaym*" și are valoare teologică – sacrală, și al doilea : "*Jerosolyma*" în sens geografic, profan(ex. cum ar fi astăzi uzanța celor doi termeni: Palestina – zona geografică, termen profan și „Țara Sfântă” nume teologic, legat de credință).

Evanghelistul, care a descris mereu orașul cu numele lui geografic, profan: "*Jerosolyma*"(cf Mt 2,1.3; 3,5; 4,25; 5,35; 15,1; 16,21; 20,17.18; 21,1.10), doar în această conjunctură folosește termenul sacru: "*Yerushalaym*", pentru că are intenția de a se referi la „Instituția religioasă” care are centrul ei de putere la Ierusalim.

„Instituția religioasă”

Terminologie

„Instituția religioasă” este un sistem pus în slujba unui Dumnezeu care se declară MANIFESTAT (REVELAT) în mod definitiv printr-o REVELAȚIE IMUTABILĂ valabilă pentru toate epocile și timpurile.

Asemănător acestui Dumnezeu adorat, si „Instituția religioasă” care se consideră unicul reprezentant legitim al Lui, devine și ea o REALITATE SACRĂ definită în mod stabil și al cărei garant este însuși Dumnezeu.

Misiunea principală a acestei instituții este protejarea și conservarea intactă a Legii cu care Dumnezeu a determinat pentru om, un comportament social și moral foarte precis, odată pentru totdeauna. Misiunea este îndeplinită prin controlul scrupulos al respectării acestei Legi veșnice, din partea tuturor aderenților la această religie.

În acest sistem, tot ceea ce are „miros” de „noutate” provoacă alarmă și suspiciune. Chiar și o tentativă de noi formulări ale experienței religioase, este considerată ca o amenințare a solidității acestei instituții. Nu este îngăduită nici o forma de disidență(dezacord) iar opoziția împotriva „instituției religioase” și a reprezentanților ei este echivalentă cu opoziția față de însuși Dumnezeu.

Această instituție va apăra în mod sistematic integritatea ei. O va face cu ajutorul armelor „intoleranței teologice” și ale „violentei morale” și când legile societății i-o permit, chiar si cu cele ale violentei fizice.

Caracteristica „Instituției religioase” este aceea de a nu reuși niciodată să recunoască „trimișii lui Dumnezeu” în momentul în care apar, dar doar după moartea lor, omorâți, adesea de incapacitatea de a-i înțelege sau de dușmanii, nu ai religiei dar chiar a acelor care o cultivă în mod sistematic și chiar fanatic: „Pe care dintre profeți nu i-au persecutat părinții voștri?” este acuza lui Ștefan adusă Marelui Preot(Fapte 7,52)*.

*[Printre motivele pentru care l-au condamnat pe Isus la moarte, Marcu spune ca Pilat "știa că din invidie îl dăduseră arhieriei pe mâna lui" [gr. dià phthonon] (Mc 15,10). Expresie rară în evanghelii(folosită și în VT) dar doar odată cu sens teologic in Cartea Înțelepciunii(2,24) unde se spune ca moartea a intrat în lume „prin invidia diavolului”. Evanghelistul aseamănă figura „marilor preoți” cu cea a diavolului! Ei sunt fii satanei, pentru că, asemenea lor sunt mincinoși și asasini!(Ioan 8,43-44). Deja în Marcu la cap. 12, în „parabola viticultorilor ucigași” Isus a reproșat „arhierilor, cărturarilor și bătrânilor”(Mc.11,27) că sunt ucigașii trimișilor lui Dumnezeu: custozii Legii Divine, magisteriul infailibil, aceia care vorbesc cu autoritate divină, sunt în realitate dușmanii mortali ai aceluia Dumnezeu, care pretind că-L reprezintă.]

Cu referința făcută la Abel și Zaharia, Isus citează primul și ultimul omucid relatat de Biblia ebraică. De fapt, asasinarea lui Abel prin opera lui Cain apare în Geneză(cf Gen 4,8), prima carte a Scripturii ebraice, și aceea a lui Zaharia prin mâna lui Ioas, în ultima carte, cea de a II-a carte a Cronicilor (cf 2 Cr 24,20-21). Isus reproșează fanaticilor, îngrijitorilor Scripturii, că însăși aceasta le spune, de la început până la sfârșit, că au fost mereu niște asasini!

Pentru a nu cădea în acest risc de a nu recunoaște la timp trimișii lui Dumnezeu, și de a deveni persecutori, ar trebui să ne întrebăm: De ce nu sunt niciodată înțeleși profeții, atunci când apar, ci dimpotrivă sunt împiedicați și atacați ?

Pentru că profetul - exact pentru că este așa - trăiește viața sa în sintonie cu un Dumnezeu care face „pe toate noi” (Ap 21,5).

Dumnezeu este prezentat în Noul Testament ca „Acela care este, care era și care vine”(Ap.1,4).Experiența actuală a Dumnezeu-lui „care este”, tradiția prețioasă a părinților noștri despre Dumnezeu-l „care era”, trebuie să fie de ajutor, ca o „trambulină” pentru a merge în întâmpinarea unui Dumnezeu „care vine” și care Se manifestă în mod continuativ în creație(Ioan 5,17; Is.43,19). Cei care nu-l întâmpină și nu-l acceptă, rămân custozii ai mausoleului dedicat Dumnezeu-lui „care era” (cf Mc 2,24; 3,1ss; 7,1ss) și riscă, la fel ca și contemporanii lui Isus (și „custozii doctrinei” din orice timp), să cunoască tot despre Dumnezeu(cf Ioan 5,39-40) dar să nu-L recunoască atunci când se prezintă : „ *A venit la ai săi, dar ai săi nu l-au primit*” (Ioan 1,11; Lc 4,16-30).

Prin includerea sa „în Cristos” profetul urmărește noua stradă indicată de Spirit, este „o creatură nouă” (2 Cor 5,17; Rom 6,4; 7,6; Col 3,10), care va propune prin viața sa, un stil original, complet diferit de parametrii comportamentali ai societății în care trăiește.

Profetul, „*vinul nou se pune în burdufuri noi*” (Mc 2,22), nu va reuși niciodată să se adapteze stilurilor religioase din epoca sa, pe care le va găsi insuficiente. Nu va accepta niciodată să se includă în structurile care existau deja, pe care le va considera lipsite de ceva. Va găsi, de asemenea, inadecvate modurile și formulele religioase folosite de contemporanii săi, și - tocmai pentru necesitatea de a exprima comuniunea sa cu un Dumnezeu care este „mereu nou” - va avea nevoie să creeze ceva original.

Această viață „după Spirit” (Rom 8,4-5), îl va conduce, inevitabil, să aleagă între două situații inconciliabile(opuse): în timp ce fidelitatea sa față de Dumnezeu, va fi considerată erezie și nebunie din partea deținătorilor puterii religioase, pentru Isus va fi tocmai adeziunea la „instituția religioasă” adevărata apostazie care îndepărtează în mod definitiv omul de Dumnezeu(cf Gv 8,48; Mt 10,25). Alegerea pentru plinătatea vieții se desfășoară în mod dramatic, în relație cu moartea: profetul știe că opoziția împotriva sistemului va provoca persecuția și pierderea vieții fizice, însă adeziunea la valorile sistemului vor duce la pierderea definitivă a propriei existențe.

„Nu vă temeți de cei careucid trupul și după aceea nu mai pot face nimic. Vă voi arăta însă de cine să vă temeți: temeți-vă de acela care, după ce a ucis, are puterea să arunce în Gheenă” (Lc 12,4-5; Mt 10,28).

Coerența lui va provoca persecuția: „Fericiți sunteți când vă vor insulta, vă vor persecuta și, [mințind], vor spune împotriva voastră tot răul din cauza mea.” (Mt 5,11), și asta este crucea, dar asta, în loc să fie un semn de înfrângere pentru răstigniți, devine un semn de faliment pentru cei care răstignesc.

Istoria a înălțat mereu monumente celor care au fost „pârliți” pe rug, niciodată celor care au alimentat flăcările.

MARIA LÎNGĂ CRUCE

„Lângă crucea lui Isus, stăteau mama lui Isus...” (Ioan 19,25)

Un mod eficient de a explica sensul și semnificația CRUCII în viața creștinului o face evanghelistul Ioan, când prezintă figura MARIEI, discipolul autentic al Mesiei.

Maria, lângă crucea lui Isus, nu este descrisă de evanghelist ca pe o mamă „îndurerată” * care suferă „pentru” fiul ei, dar mai bine zis, ca o femeie care suferă „împreună cu” „Omul durerilor” (cf Is 53,3; Rom 8,17).

*[Termenul „îndurerată” (o traducere aproximativă și inexactă a termenului latin: "compatiem", de la "pati-cum" din „editio typica" al „Liturghierului Roman”) absent în evanghelii, se referă mai mult la sentiment decât la participarea activă a Mariei lângă cruce. Acest termen a fost propus (cunoscut) de Jacopone da Todi pentru poezia sa: „Stabat Mater” unde o arată pe Maria „îndurerată” și „înlăcrimată”].

În narațiunea teologică a morții lui Isus, evanghelistul subliniază faptul că Maria este „în picioare” [gr. heistêkeisan] lângă crucea lui Isus. Folosirea acestui verb „a sta în picioare” [gr. istêmi], vrea să evidențieze faptul că Maria, nu a ajuns acolo împinsă de elementele tragice petrecute, dar vrea să exprime o prezență liberă și voluntară.

Ioan nu descrie o mamă apăsată de durere, care oricum ar sta lângă fiul ei, chiar și atunci când acesta ar fi condamnat ca un **criminal**, dar vrea să descrie curajul unui discipol care **a ales** să-și urmeze propriul maestru (învățător) cu riscul vieții, în timp ce apostolii, care juraseră că vor fi dispuși să moară pentru el, au fugit cu lașitate (cf Mc 14,29-31; Mt 26,56).

Maria, lângă cruce, dă dovadă de adeziune activă Celui care „dă jos de pe tron pe cei puternici” (Lc 1,52): stă de partea victimelor acestor oameni ai puterii și face, în acest mod, ca să devină CRUCEA o alegere personală. La fel ca Isus, acceptă mai degrabă, să fie considerată și ea un „gunoi” al societății, decât să renunțe la acel angajament de a fi mereu „prezența iubirii lui Dumnezeu în mijlocul lumii” (cf Mc 8,34).

De aceea evanghelistul nu scrie că Maria stă „sub” [gr. upo] cruce dar scrie „lângă” [gr. parà] cruce. În timp ce prima formulare ar avea sens de opresiune: „sub cruce”, o formă apăsătoare, adică exact acea situație extremă în care omul nu mai are altă alternativă și este nevoit să accepte, în mod **pasiv** situația vieții, a doua formulare (folosită deja de evanghelist pentru a descrie viața în comun a discipolilor cu Isus (cf Ioan 1,39), vrea să

exprime : **voința liberă și apropierea** Mariei față de cruce. Primul discipol fidel – Maria alege să fie în aceeași situație cu Învățătorul ei și nu ezită să aleagă crucea, prin adeziunea ei personală la valorile propuse de Isus, sintetizate în acea acțiune criminală care „a substituit dumnezeu-l religiei cu Tatăl Iubitor al tuturor oamenilor, care nu ține cont de credința lor religioasă și nici de condiția lor morală (cf Lc 6,35).

Sigur că nu a fost ușor pentru Maria. Pentru a rămâne de partea lui Isus și a-l susține, a trebuit să se opună familiei, care, nu numai că nu avea nici un fel de încredere în El, dar și mai mult, îl considerau un nebun(cf. Mc 3,20; 6,4; Ioan 7,5).A trebuit să întrerupă relația ei cu religia, care în persoana celui mai înalt reprezentant: Marele Preot, l-au excomunicat pe Isus (cf Mt 26,65; Mc 3,22); și în final, prin această alegere a ei – să stea de partea condamnatului (cf Mt 27), a îndrăznit să se împotrivescă și puterii civile care, lichidau acel galileean ca pe un revoluționar foarte periculos (cf Mt 27,38).

Creștinii, urmașii unui condamnat, pot avea în Maria această încurajare, de a sta mereu de partea celor condamnați și niciodată de partea celor care condamnă (chiar dacă pretind că o fac în numele lui Dumnezeu sau a Legii Sale[cf Ioan 19,7]) cu certitudinea, însă, de a fi una cu acel Tată pe care Isus îl prezintă (propune) în evanghelii: acel Tată care nu judecă pe nimeni dar iartă mereu și pe oricine(cf Ioan 3,17), acel Tată care preferă vameșii necredincioși în fața fariseilor (cf Lc 18,9-14), stă de partea păcătoșilor și nu de partea judecătorilor lor(cf Lc 7,36-50; Ioan 8,1-11), de partea pușcăriașilor și nu a aceluia care i-au trimis în pușcărie (cf Mt 25,36).

* * *

PARTEA A II-a

RAPORTUL BOTEZ – CRUCE ÎN MARCU

Această temă infinit de bogată a CRUCII, nu este epuizată în cele cinci invitații făcute de Isus discipolilor săi, dar devine obiectul reflexiei mai profunde al comunității creștine, care înțelege *valoarea centrală* al anunțului mesajului lui Isus. Iată că sub semnul CRUCII și în lumina ei, ca o manifestare definitivă a Iubirii lui Dumnezeu, se desfășoară toată narațiunea evangheliilor.

În evanghelia cea mai antică – aceea a lui Marcu – găsim o relație strânsă între „tema Botezului” și „tema Crucii”. Celor doi ucenici, Iacob și Ioan, care voiau să-și asigure niște „scaune” mai înalte în Împărăție, Isus le oferă **Crucea**, *unicul tron* pe care, suntem siguri, că dacă ne așezăm, stăm alături de Isus – și pentru a face acest lucru, Isus vorbește de „**Botez**”.

„Puteți ... să vă botezați cu botezul cu care eu sunt botezat?” ... „cu botezul cu care sunt botezat eu veți fi botezați(și voi)” (Mc 10,38-39; Lc 12,50).

Această temă împletită, BOTEZ – CRUCE este pentru Marcu așa de importantă încât, încă de la începutul evangheliei face o aluzie la ea, și deci o anticipă încă din primele rânduri. Scrie evanghelistul că:

[1,4-5] „Ioan Botezătorul era în pustiu, predicând **botezul** convertirii spre iertarea păcatelor.

Întreaga regiune a Iudeii și toți cei din Ierusalim veneau la el și erau **botezați** de el în râul Iordan, mărturisindu-și păcatele ” și

[1,9] „În zilele acelea, a venit Isus din Nazaretul Galileii și a fost botezat de Ioan în Iordan ”

„A boteza” [gr. baptizô] înseamnă să pui pe cineva sau ceva sub apă (în apă) și deci, în mod normal, consecința acestei acțiuni ar fi distrugerea și moartea. Individul care se scufundă total în apă, vrea să spună că, prin acest gest, „dă la moarte” tot trecutul său, toate acțiunile sale împreună cu modul său de a se comporta, și deci, prin „**ieșirea din apă**” exprima **renășterea sa la o nouă viață**. (de ex. se folosea acest rit și pentru sclavii care deveneau oameni liberi).

Cei care acceptau botezul, demonstau „voința liberă” de a „îngropa” trecutul, recunoscând complicitatea cu injustițiile societății în care aparținea și, totodată, dorința de a începe o viață justă, corectă, orientată spre binele comun.

Lectura acestui text, ne provoacă, totuși, o întrebare foarte legitimă: De ce merge Isus la iordan ca să primească „Botezul” de la Ioan ? Nu se spune despre El, că ar mărturisi păcatele sale. Și atunci, de ce se botează ?

În evanghelia lui Matei vedem că însuși Ioan se miră și nu înțelege de ce Isus vrea să fie botezat și încercă să-l oprească spunându-i: „Eu am nevoie să fiu botezat de tine și tu vii la mine?” (Mt 3,14). În evanghelia apocrifă, numită „Evanghelia Evreilor” este exprimată această contradicție, prin narațiune, care arată că însuși Isus refuză să fie botezat de Ioan: „Ce păcate am făcut eu, ca să fiu botezat de el ? ” (PL 23, 597B-598A; a 415).

S/au încercat multe forme de răspuns la această alegere a lui Isus de a fi botezat de Ioan în Iordan, de tipul: „pentru a fi de exemplu”, „pentru a fi solidar cu omul”, „din umilință”, „din ascultare”, „pentru a consacra și sfinți apele Iordanului”, dar nici una cu adevărat convingătoare.

Totuși, bogăția semnificației teologice a Botezului lui Isus, ne-o dă însuși evanghelistul. Semnificația de „moarte” a botezului este valabilă și pentru Isus, dar, pentru El – care este „fără de păcat” (cf 2 Cor 5,21; Ebr. 4,15; 1 Pt 2,22) și vine pentru a elibera poporul său de păcate (cf Mt. 1,21; 1 Tm 1,15; Ebr. 9,26.28; Ap 1,5) – nu va însemna o moarte a trecutului său, dar **acceptarea morții în viitor**.

Evanghelistul prezintă un Isus conștient, încă de la începutul misiunii sale, și anume că moartea nu va veni în mod accidental dar va fi o inevitabilă consecință a fidelității sale față de IUBIREA TATĂLUI revărsată în mod gratuit asupra oamenilor și Isus acceptă această moarte – iată semnificația Botezului Său. Toate aceste lucruri, Marcu le descrie cu o măiestrie exemplară, folosind aceeași termeni, fie în descrierea botezului cât și a răstignirii lui Isus.

[1.10a] „Și îndată ce s-a ridicat din apă, a văzut cerurile deschise”

Era o opinie comună, aceea care îl considera pe Dumnezeu așa de supărat, chiar mânios pe poporul său, că ar fi sigilat „locuința” Sa în ceruri... „O, dacă ai despica cerurile și ai coborî!” (Is 63,19). Cu angajamentul lui Isus, de a realiza proiectul lui Dumnezeu, demonstrând prin viața sa fidelitate IUBIRII TATĂLUI, aceste ceruri se „despică”, se rup, **se sfâșie** și nu mai pot fi „resigilate”. Pentru a spune asta, Marcu evită să folosească verbul „a deschide” [gr. anoigô] (Mt 3,16; Lc 3,21) – pentru că ceea ce se deschide ar putea fi „re”-închis – dar folosește verbul „a despica”, „a sfâșia” [gr. schizô] care dă sensul de o imposibilă recompunere.

Comunicarea între Dumnezeu și poporul său, întreruptă de infidelitatea poporului Israel, este acum reabilitată în mod definitiv. Cerul (Dumnezeu) deschis, asigură o comunicare neîntreruptă între Dumnezeu și omenire, datorită alegerii lui Isus, care nu

ezită să/și dăruiască viața pentru a realiza această manifestare vizibilă a fidelității IUBIRII TATĂLUI față de oameni și a acestora față de Dumnezeu.

Același verb „a sfâșia” [gr. schizô] îl întâlnim în scena care descrie moartea lui Isus.

[15.38] „*Atunci catapeteasma templului s-a sfâșiat în două de sus până jos*”

În templul din Ierusalim, intrarea în „Sfânta Sfintelor” partea cea mai sacră și inviolabilă a Sanctuarului, acolo unde se considera a fi prezentă GLORIA LUI DUMNEZEU, era protejată de o cortina imensă – o perdea (*catapeteasma templului*) care ascundea „PREZENȚA LUI DUMNEZEU” . În momentul morții lui Isus, această perdea (văl) se sfâșie: **Dumnezeu nu mai este ascuns într-un templu dar este vizibil în ISUS RASTIGNIT**. Iată cine este Dumnezeu!

„*Când îl veți fi înălțat pe Fiul Omului, atunci veți cunoaște că EU SUNT*” (Ioan 8,28)

Adevăratul Sanctuar, unde se manifestă GLORIA LUI DUMNEZEU, nu mai este templul, dar este Isus. Pe cruce are loc teofania definitivă în care Tatăl se revelează oamenilor pentru totdeauna.

[1,10b] „*și Spiritul, ca un porumbel, coborând spre el*”

„Spiritul” este o traducere al termenului ebraic "ruach" (vânt, respirație, viață) (gr. pneuma) termen cu care, în cultura ebraică se indica forța vitală și creatoare a lui Dumnezeu (cf Gen 1,2).

Pentru Isus, Marcu nu vorbește de coborârea Spiritului Sfânt, dar numai de Spirit (Mt 3,15; Ioan 1,32; face excepție Lc 3,22). Sfânt, traducerea ebraicului qadosh (gr. hagion), este un termen prin care se exprimă fie „calitatea” Spiritului (separat total de sfera răului), fie „activitatea” care o exercită (capabilă să separe de sfera răului). Pentru evanghelist, Isus nu trebuie să fie „separat” de sfera răului (prin această acțiune – qadosh), pentru că aparține deja, în mod complet, sferei fidelității față de Iubirea Tatălui, de aceea primește doar Spiritul [gr. to pneuma]. Spiritu”-I” cu articolul hotărât, este o accentuare a evanghelistului prin care vrea să exprime totalitatea Spiritului Divin: Tatăl comunică toată capacitatea Sa de IUBIRE Fiului Său. În timp ce Isus – situat în sfera Divină – este deja OMUL în sens complet, discipolii săi, trebuie încă să ajungă să devină. De aceea misiunea lui Mesia va fi aceea de „a boteza” cu Spirit Sfânt(1,8). Asta înseamnă „a scufunda” fiecare individ în IUBIREA CREATOARE A TATĂLUI, care dă forță, capacitate omului de a se îndepărta de sfera răului în mod progresiv și continuu, să ajungă astfel la condiția de „Sfânt” , adică TOTAL SEPARAT DE RĂU. „*Fiți sfinți, pentru că Eu, domnul Dumnezeuul vostru sun Sfânt*” (Lev.19,2).

Imaginea porumbelului face aluzie la „Spiritul lui Dumnezeu” care „plutea peste ape” (Gen.1,2) la începutul creației: acela care se coboară peste Mesia este spiritul Creator. Cu această imagine, evanghelistul vrea să exprime ideea că: în Isus, toată creația ajunge la plinătatea ei. În plus, era proverbială ideea că porumbelul se întoarce la cuibul lui. Așa cum porumbelul se întoarce la cuibul lui, oriunde s-ar afla, la fel și spiritul lui Dumnezeu, care este „**forța de iubire**” (cf 1 Ioan 4,17) se simte atras de Isus, care este „cuibul” acestuia, locuința Sa.

Termenul grecesc „pneuma” (Spirit) este folosit de evanghelist în verbul care descrie moartea lui Isus:

[15.37] *Dar Isus, scoțând un strigăt puternic, și-a dat spiritul.*

Evangheliștii, care nu au intenția (finalitatea operei lor) să transmită o simplă reproducere istorică a morții lui Isus, dar să anunțe profunda semnificație a ei, în scena răstignirii, evită, în mod voit, să folosească verbul „a muri” pentru a descrie sfârșitul.

Nu găsim, în nici o evanghelie acest verb sau expresia: „Isus a murit” dar:

- Mt. 27,50: àphêken to pneuma = **a lasat spiritul**
- Mc. 15,37: èxépneusen = **a expirat**
- Lc. 23,46: èxépneusen = **a expirat**

- Ioan 19,30: parédôken tò pneuma = **a încredințat spiritul**

În timp ce Matei și Ioan folosesc verbele „a lăsa”- „a încredința” **Spiritul**, Marcu și Luca folosesc verbul: êkpnêô, care – tradus în latina: „expirare” = „ a veni spiritul de la” a trecut în limbajul comun ca o expresie care vrea să exprime moartea cuiva.

Pentru evangheliști, moartea lui Isus pe cruce, în loc să fie o forma de distrugere, devine o sursă de viață. Spiritul lui Dumnezeu, acea FORȚĂ VITALĂ, care provine de la tatăl, pe care Isus a primit-o pe deplin în momentul botezului(cf Mt 3,16; Mc 1,10; Lc 3,22; Ioan 1,33) este comunicată(dăruită) la toți cei care îl vor accepta ca model de viață, acceptare care presupune, în mod implicit, disponibilitatea de a înfrunta moartea pentru a fi mărturisitori fideli ai IUBIRII TATĂLUI.

[1.11a] Și din cer a fost un glas(voce) [gr. phônê]

Dumnezeu, care a comunicat mereu poporului voința Sa prin profeți(cf Fapte 3,18.21),de când au dispărut, nu mai spunea nimic. Această tăcere a condus la concluzia că ar fi dispărut și Spiritul sfânt din Israel. Dar câteodată, se auzeau „glasuri”(voci) din cer ("bat qôl" literal "fiica unei voci" = "ecou"). Cu această „voce”(glas), însuși Dumnezeu (din cer) confirmă, prin Cuvântul său, consacrarea Unsului Său.

Același cuvânt, folosit de Marcu pentru „voce”(glas) [gr. phônê] îl găsim în scena de pe cruce:

[15.34] „La ceasul al nouălea, Isus a strigat cu glas(cu o voce) [gr. phônê] puternic(ă): „*Eloí, Eloí, léma sabahtáni?*” care, tradus, înseamnă: „*Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?*”

[15,37] Dar Isus, scoțând un strigăt puternic [gr. phônên], a expirat.

Evanghelistul scrie ca isus, înainte de a muri, emite un ultim strigăt puternic [gr. megalên], care contrazice slăbiciunea condiției sale de agonie. Acest „urlet”, care are semnificația unui strigăt de victorie, anunță înfrângerea definitivă a morții cu darul unei vieți indestructibile. Evanghelistul îl pune în contrast comparativ cu un alt strigăt de victorie din evanghelie: acela al cocoșului (cf Mc 14,30.68.72) al cărui cântec [gr. êphônêsen] anunța împlinită trădarea lui Petru.

În cultura epocii, cocoșul – considerat un animal diavolesc, pentru cântarea lui în timpul nopții, împărăție a întunericului – era (supranumit) poreclit „heraldul lui Satana” iar cântecul său reprezenta triumful răului. Dar pentru Marcu, păcatul omului nu va fi niciodată mai puternic decât IUBIREA LUI DUMNEZEU : fidelitatea lui Isus nu se lasă condiționată de răspunsurile omului, iar iubirea de care este capabil El și care este mai puternică decît trădarea lui Petru, provoacă la pocăință (cf Mt 14,72).

Victoria efemeră a răului este anulată prin triumful definitiv al IUBIRII.

In fine, conținutul acestei voci(glas):

[1.11b] „Tu ești Fiul meu cel iubit, în tine mi-am găsit plăcerea”.

Evanghelistul sintetizează toată speranța mesianică a Vechiului testament contopind trei texte biblice cunoscute:

- Psalmul 2,7: "Tu ești fiul meu"

- Geneză 22,2: "unicul tău fiu pe care îl iubești"

- Isaia 42,1: " alesul meu în care îmi găsesc plăcerea"

Orientând spre Isus această frază, în care sunt unite în mod ideal temele înscăunării regelui Israelului (Ps.2,7), al sacrificiului lui Isac (Gen.22,2) și al alegerii mesianice(Is.42,1) evanghelistul arată care este răspunsul lui Dumnezeu la angajamentul lui Isus, exprimat prin botezul din iordan, de a fi disponibil sa/și dea viața pentru a îndeplini misiunea sa.

Dumnezeu declară că Isus, ca fiu al Său, are natura divină, este unicul Său moștenitor și unicul său Uns – Mesia, trimis pentru a realiza Împărăția lui Dumnezeu. Această filiație divină a lui Isus o vedem recunoscută în final, pentru prima oară în întreaga evanghelie a lui Marcu, nu de discipoli!! Dar de un păgân – centurionul roman:

[15.39] „Când centurionul, care stătea în fața lui, a văzut cum a expirat în acel mod, a spus: „**Cu adevărat acest om era Fiul lui Dumnezeu!**”

În atmosfera plină de ură, chiar când viața lui Isus părea a fi un faliment, acest „pseudoMesia” care nu era crezut nici măcar de rudele sale, învățătorul abandonat de toți discipolii săi, profet condamnat ca eretic și blestemat de cele mai înalte autorități religioase, iată că, tocmai în acest moment strălucește în El plinătatea glorie Tatălui, aceea al unei IUBIRI FĂRĂ LIMITE, care continuă să se manifeste ÎN MOD FIDEL. Asta nu „în ciuda ” realității păcatului omului sau a prostiei (obtuzității) acestuia, dar tocmai din cauza acestora(cf Os 2,16).

Schema raportului BOTEZ – CRUCE în Marcu:

(1,10) DESCHISE(DESPIRATE) : schizomènos

(15,38) S-A SFÂȘIAT : èschisthè

(1,10) SPIRITUL: pneuma

(15,37) A EXPIRAT: èxèpneusen

(1,11) GLAS(VOCE): phônè

(15,37) STRIGAT : phônèn

(1,11) FIUL MEU : o... uios Theou

(15,39) FIUL LUI DUMNEZEU: o uios mou

SINTEZĂ

Evenimentul crucii, acea manifestare a IUBIRII LUI DUMNEZEU FAȚĂ DE OAMENI, este firul conductor al evangheliilor. Marcu arată un Isus conștient, încă de la începutul misiunii sale, de sfârșitul său tragic, pe care îl acceptă, scufundându-se în apele Iordanului.

Prin contopirea celor două teme botez-cruce, evanghelistul subliniază că nu poate exista o adeziune față de persoana și mesajul lui Isus(botezul) fără a accepta moartea sa (crucea), după cum va fi explicată bine de Paul în Scrisoarea către Romani: „*Sau nu știți că noi toți, care am fost botezați în Cristos Isus, am fost botezați în moartea lui ? Așadar, am fost înmormântați împreună cu el prin botez în moartea [lui] pentru ca, după cum Cristos a înviat din morți prin gloria Tatălui, la fel și noi să umblăm într-o viață nouă. Căci dacă am fost împreună sădiți într-o moarte asemănătoare cu a lui, la fel vom fi în înviere*” (Rom 6,3-5).